

ศูนย์พัฒนาเกษตรกรรม
ตำบลโคกมน อำเภอโนนสูง
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน
หนองบัวลำภู

ตำนานหัตถกรรม

ศูนย์ประมงน้ำจืด

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ศูนย์ประมงน้ำจืด

อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

ศูนย์ประมงน้ำจืด

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านหัตถกรรม

นายสม โสกา บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕ บ้านโคกมน ตำบลโคกมน อำเภอโนนสูง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านหัตถกรรม จักสาร กระติบข้าว จักสารด้วยไม้ฝ่ กระติบข้าว(หรือก่องข้าวเหนียว)เป็นของใช้ประจำบ้านที่ใช้บรรจุข้าวเหนียว ทุกครัวเรือนทุกพื้นที่ทั่วประเทศเห็นชอบ โดยเฉพาะในภาคอีสานของไทย ซึ่งชาวอีสานนิยมบริโภคข้าวเหนียว

เหตุผลที่ทำให้นิยมใช้ กระติบข้าวบรรจุข้าวเหนียว

- ๑.ทำให้ข้าวเหนียวที่บรรจุไม่เหนียวแฉะไม่ติดมือ
- ๒.พกพาสะดวก ที่นำไปได้ทุกหนทุกแห่ง

กระติบข้าวสามารถทำได้จากวัสดุหลายอย่าง เช่น ใบจาก ใบตาล ใบลาน เป็นต้น แต่ที่นิยมใช้ทำมาก และมีคุณภาพที่สุด ต้องทำจากไม้ฝ่

ไม้ฝ่มีหลายชนิด แต่ละชนิด เหมาะกับงานแต่ละอย่าง และไม้ฝ่ที่นิยมนำมาทำกระติบข้าว คือไม้ฝ่บ้าน หรือไม้ฝ่ใหญ่ อายุประมาณ ๑๐ เดือน ถึง ๑ ปี เพราะมีปล้องใหญ่และปล้องยาว เนื้อไม้เหนียวกำลังดี ไม่เปราะง่าย ทำเป็นเส้นตอกสวย ชาว

ขั้นตอนการสานกระติบข้าว

๑. นำปล้องไม้ฝ่มาตัดหัวท้าย ตัดเอาข้อออก ฝ่าเป็นสี่กทำเส้นตอกกว้างประมาณ๒-๓ ม.ม. ขุดให้เรียบและบาง
  ๒. นำเส้นตอกที่ได้มาสานเป็นรูปร่างกระติบข้าว หนึ่งลูกมี ๒ ฝ่า มาประกออบกัน
  ๓. นำกระติบข้าวที่ได้จากข้อ (๒.) มาปักครีงให้เท่า ๆ กันพอดี เรียกว่า ๑ ฝ่า
  ๔. ขั้นตอนการทำฝาปิด โดยจักเส้นตอกที่มีความกว้าง ๑ นิ้ว สานเป็นลายตามะออก และ
- ลายซัด

๕. นำฝาปิดหัวท้ายมาตัดเป็นวงกลม มาใส่เข้าที่ปลายทั้งสองข้าง
  ๖. ใช้ด้ายเ็นลอน และเข็มเย็บเข้าด้วยก้นรอบฝาปิดหัวท้าย
  ๗. นำก้านตาลที่ฉนวนไว้มาเย็บติดกับฝาล่าง ที่เป็นตัวกระติบข้าว
  ๘. นำกระติบข้าวที่ได้ไปรมควันจากฟางข้าว เพื่อกันแมลงเงาะ และเพื่อความสวยงาม
- ทนทาน ไม่เกิดราดำ

๙. นำไม้มาเหลาเป็นเส้นตอก กลมยาวเส้นฝ่าศูนย์กลาง ๒-๓ ม.ม. ความยาวรอบ บางเท่าก้นฝ่ากระติบด้วยด้ายเ็นลอน และเย็บติดฝ่าขอบบน เพื่อความสวยงาม

๑๐. เจาะรูที่เชิงกระต๊อบข้าว ด้วยเหล็กแหลม ๒ รู ให้ตรงข้ามกัน แล้วทำหูที่ฝาด้านบน ตรงกับรูที่เจาะเชิงไว้

๑๑. ใช้ต๋ายไม้ล่อนสอดเข้าเป็นสายไว้ระเหยายไปมาได้สะดวก จะได้กระต๊อบข้าวที่สำเร็จเรียบร้อย สามารถนำมาใช้และจำหน่ายได้

จังหวัดเพชรบูรณ์

อำเภอหนองน้ำหนาว ตำบลกมชน ที่อยู่ ม.๓ บ้านโคกมน

ตำบลกมชน ตำบลกมชน

นายธีรพงศ์ ทรัพย์นิยม

การใช้บริการของลูกค้ามีอยู่ ๒ประเภท คือ

๑. ประเภทที่ ๑ ลูกค้าที่มาสั่งตัด
๒. ประเภทที่ ๒ ลูกค้าที่นำมาสมัคร

ขั้นตอนการตัด

การเตรียมการ ในการเตรียมการตัดหรือทำไม้นั้น มีปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

- ๑.เตรียมคน ต้องใช้คน ๓-๔ คนขึ้นไป โดยเฉพาะการตัดไม้ในขั้นตอนที่ ๑ (การหาลาย) ต้องใช้คนที่มีความชำนาญ ร่างกายแข็งแรง ตลอดจนต้องมีความสามารถและมีความประณีตมาก
๒. เตรียมอุปกรณ์ เป็นอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับช่างตัดไม้โดยเฉพาะ เช่น ทั้ง ค้อน พะเนิม คีม สับลม เตาเผาเหล็ก ตะบ่อ เหล็กขูด เหล็กโซ่ รางน้ำซุงไม้ดัด เสิ่นตัดเหล็ก ขอฟไฟ หินหยาบ-ละเอียด ทั้งหมด เถาวัลย์เปรียง หลักสี่ (ปากกา) กบ และเลื่อย เป็นต้น
๓. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่สำคัญในการตัดไม้เป็นอันดับแรกได้แก่ เหล็กกล้า อันดับต่อไป คือ ถ่านไม้ไฟ ซึ่งเป็นถ่านที่มีประสิทธิภาพสูงในการเผาเหล็ก ต่างจากถ่านจากไม้ทั่ว ๆ ไป และอันดับสุดท้ายคือ ไม้ที่เซ้ทำตามมีด

การดำเนินการผลิต มีคอรูญฎีก จะมีขั้นตอนในการทำโดยสรุป ๑๐ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ตัดเหล็กให้ได้ขนาดตามต้องการ เผาไฟให้แดงแล้วนำออกมาจากเตาให้คนสามคนใช้พะเนิมตีจนได้รูปหุ่น หรือกุน (ชาวบ้านเรียกว่าการ “ หลาย ” เหล็ก)

ขั้นตอนที่ ๒ เมื่อได้ห่มหรือถูกมิดแล้ว นำเอาเข้าเตาเผาไปฟอกครึ่งหนึ่ง แล้วใช้คน คนเดียวตีด้วยค้อนเพื่อขูดขี้ผึ้งให้หลุดตามความต้องการ (ชาวบ้านเรียกว่าการ “ซู่”))

ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อซาได้รูปมิดแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น แล้วใช้ค้อนตีจนเนื้อเหล็กเรียบเป็นมันเพื่อให้เนื้อเหล็กเหนียวแน่น คมบาง ตัวมีตรง (ชาวบ้านเรียกว่าการ “ ล้ำเรียบ หรือ โห่”)

ขั้นตอนที่ ๔ เมื่อให้เลือกรูปมิดพอสมควรแล้ว นำมาแต่งด้วยตะไบ เพื่อให้ได้รูปเล่มสวยงามขึ้น (เรียกว่าการ “ แต่ง”)

ขั้นตอนที่ ๕ เมื่อแต่งด้วยตะไบได้รูปแล้ว นำมาชุบคมให้บางโดยใช้เหล็กชุบ เพื่อทำให้ตัวมีดขาวและบาง (เรียกว่าการ “ชุบ”)

ขั้นตอนที่ ๖ เมื่อชุบได้คมบางพอสมควรแล้ว ใช้ตะไบหยาบและตะไบละเอียดไล่คมตามตัวมีด เพื่อให้ตัวมีดขาวเรียบร้อย และคมจะบางยิ่งขึ้น (เรียกว่าการ “ โสก”)

ขั้นตอนที่ ๗ เมื่อไล่กรบร้อยแล้วนำมาพานคม โดยใช้ตะไบและเอียงพานขวางของคมมีดเพื่อให้คมมีดบางเรียบ (เรียกว่าการ “ พานคมมีด”)

ขั้นตอนที่ ๘ เมื่อพานคมแล้วก็นำมาชุบ “การชุบ” เป็นเรื่องสำคัญมาก ช่วงต้องมีความชำนาญเป็นพิเศษ โดยนำมีดเข้าไปในเตาจนร้อนแดงตามต้องการ แล้วชุบกับน้ำคั้นของมิดจะกล้างซึ่งเมื่อเย็นและเป็น

ขั้นตอนที่ ๙ เมื่อชุบแล้วนำมาฝนหรือลับ โดยใช้หินหยาบและหินละเอียดให้คมได้ที่ สมัยนี้ใช้หินกากาเพชร (เรียกว่าการ “ลับคม”)

ขั้นตอนที่ ๑๐ เมื่อฝนหรือลับคมได้แล้วจึงนำมาเข้าตำมิด แล้วใช้น้ำมันทาตัวมีดเพื่อเก็บสนิม เป็นเสร็จสิ้นขั้นตอนการทำมีด

พจนานุกรมศัพท์พจนานุกรม

ที่อยู่ที่ ๑๔๑ ม.๓ บ้านโคกหมื่น ตำบลโคกหมื่น อำเภอโนน

สงขลา จังหวัดสงขลา

ปี ๒๕๖๕ อายุ ๗๕ ปี

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านหัตถกรรม

นายท่า ตู่จรรย์ อายุ ๗๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๔๑ หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมน ตำบลโคกมน อำเภอโนนพนนา จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านหัตถกรรม ติมัด ติมัดมาแล้ว ๑๕ ปี

ใช้เวลาฝึกการจักสานตั้งแต่เป็นหนุ่มๆ พ่อของลุงทำสอนไว้ ลุงทำสามารถจักสานได้หลายอย่าง เช่น กระติบข้าว กระตัง และหวดนั่งชาว

เมื่อก่อนการจักสานของลุงท่า จักสานเวลาว่าง แต่ตอนนี้ ตัวลุงท่า

พิการ เลยอดการจักสานเป็นหลัก

กระติบข้าว

หวดไม้ขี้ขาว

กระตังแบบห่าง

กระตังแบบถี่

ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูง เมาะ

อำเภอแม่จอน จังหวัดเชียงราย ๒๕๖๑

นางสาวสุวิมล งามเมือง

นางสาวสุวิมล งามเมือง

คุณนีย์ มีธุรกิจสวนตัว คือทำ โฮมสเตย์ ชื่อ บ้านไร่แสนสุข อยู่ที่ บ้านป่าราก หมู่ ๔ ได้
คิดค้น Eco ปรีน ที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยนำวัสดุจากธรรมชาติเช่น
ใบไม้ ดอกไม้ต่างๆ

คุณนีย์จะมีลูกค้าที่เข้ามาติดต่อ อยากเรียนทำซึ่งคุณนีย์ก็ได้เคคอร์สสอนด้วย

การออกแบบ ลูคู้ออกแบบตามจินตนาการ ลวดลายตามต้องการ

ใครสนใจทอยากเรียนก็สามารถมา

มาเรียนที่บ้านเรียมสแต่ย์ได้

ถ่ายทอดแม่สู่ช่างงามถาดลายธรรมชาติ

ผู้วางหลักแม่ดีเด่น

ตำบลโคกหม่น อำเภอโนนสูง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่อยู่ หมู่ ๖ บ้านห้วยสนามทราย

นางสาวณัฐพร อภิลักษณ์

ผู้อำนวยการ

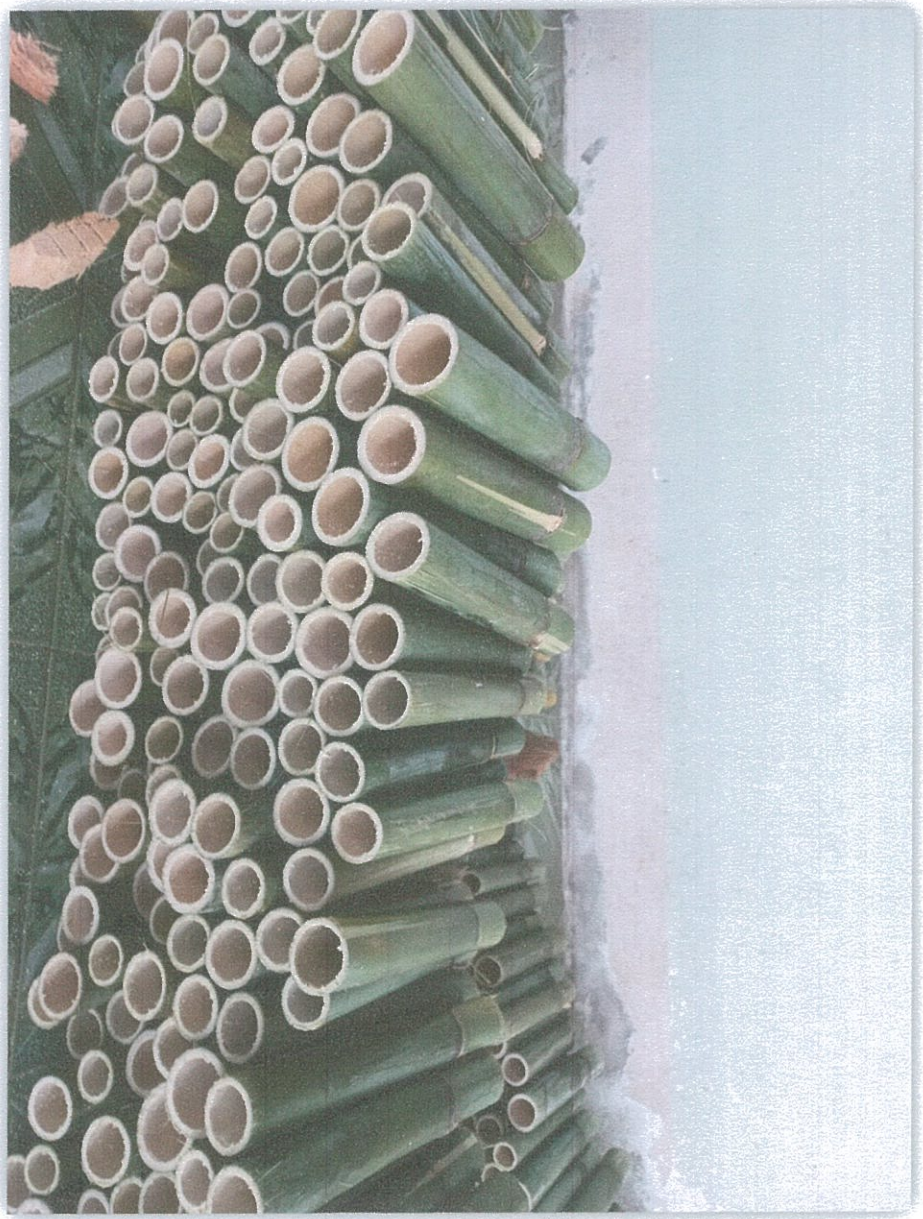

แม่ต้น ยึดอาชีพหลัก คือการทำข้าวหลามขาย ชื่อว่าข้าวหลามแม่ต้น กว่าจะมาเป็น ข้าวหลามแม่ต้น แม่ต้นเล่าว่า เมื่อก่อน แม่ต้นทำข้าวหลามทำกินเอง และทางอำเภอมีการ ประกวดข้าวหลาม แม่ต้นก็ทำข้าวหลามที่ชอบทำ เข้าประกวด จนได้รับรางวัล อันดับ ๑ ของ อำเภอหน้าหนาว

รางวัลชนะเลิศ อันดับ ๑

การเก็บเกี่ยวและขนถ่ายผลผลิตให้เข้าโรงสีในฤดูฝน 2-3 เดือนก่อนเก็บเกี่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดของโรค

แต่ได้มีมติเห็นชอบ
มติที่ประชุม

การดำเนินการตาม แผนงานของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
และส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
และส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

อุปกรณ์ที่ใช้ทำข้าวหลาม

ซึ่งแม่เต๋น จะถ่ายทอดความรู้ เทคนิคให้ลูกชายของป่าต้นเสมอ ลูกชายของป่าต้น ชื่อ พันธุ์ ตู
ภูมิ มีคนที่มีลูกชายป่าต้น เป็นผู้ปรุงรังวัดถุดิบ ตั้งแต่ คัดสรรข้าว แข็งขาว การทำน้ำกะทิ การนำข้าว
ไปใส่ในกระบอบอกข้าวหลาม ซึ่งแต่ละขั้นตอน ต้องพิถีพิถัน ทำให้ได้ข้าวหลามที่อร่อย

นอกจากนั้น แม่เต๋นยังได้ ประกาศเกียรติคุณ นิสิตกษัตริย์ชาวหลาม ในงานของดีที่นำหน้าว่า
ครั้งที่ ๑ ณ ที่ว่าการอำเภอท่าเสา

จากทำข่าวหลามตามเอง จากนั้นนำไปประกาศ จนตอนนี้เป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของตำบล
โคกมน เป็นสิ่งที่มีภาคภูมิใจของตำบลโคกมนของเรา

พระปิ่นมงคลเพชรบูรณ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาข้าว
ศูนย์วิจัยและพัฒนาข้าว

ปี ๒๕๖๓ ไร่ ๑๐๐ ไร่
นางสาวสุวิมล วัฒนศิริ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาข้าว

นางสาวสายฝน ศรีจันทร์ หรือเรียกสั้นๆว่าพี่ หลอด พี่หลอด มีอาชีพหลักค้าขาย
อยู่ในหมู่บ้านโคกมน พี่หลอดมีรายได้เสริม จากการเปิดตลาดแม่โบราณ

พี่หลอดเล่าว่า ในสมัยตอนสาวๆ พี่หลอดมักจะนั่งดูยายนวดเสมอ ยายคอย
สอนการนวดที่ถูกต้องให้พี่หลอด จากกาฝึกฝน และชอบนวด ทำให้พี่หลอดนวดเป็น นวดเก่ง ยึด
เป็นอาชีพเสริมจนถึงปัจจุบัน

พี่หลอด
นวดมาแล้ว ๑๐ ปี

ลูกค้าที่มานวด
ล้างจองคิ้วล้าง
หน้าเสมอ

ลูกค้าที่หลุด
มือไปนั่งคาบสาย

การนวดของพ่อของของนวด
การนวดเพื่อสุขภาพ

เป็นบริการนวดเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดบริเวณบ่า, ต้นคอและศีรษะ เพื่อให้ผู้ถูกนวดรู้สึก
ผ่อนคลาย เช่น การนวดเพื่อสุขภาพ, การนวดเพื่อสุขภาพ, การนวดเพื่อสุขภาพ

เป็นการนวดเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดบริเวณบ่า, ต้นคอและศีรษะ เพื่อให้ผู้ถูกนวดรู้สึก
ผ่อนคลาย

การนวดฝ่าเท้า

นวดเท้า ช่วยปรับสมดุลในร่างกาย เนื่องจากมีจุดสะท้อนของอวัยวะภายในร่างกายที่ฝ่าเท้า และการนวดฝ่าเท้า และเท้า จึงเป็นการช่วยให้ระบบการไหลเวียนไปยังอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกายได้ดีขึ้น

ส่งผลให้มีการขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย ปรับสมดุลของร่างกายทำให้สุขภาพโดยรวมดีขึ้นประโยชน์ของการนวดเท้า

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*

ศูนย์เรียนรู้
ด้านเกษตร

บ้านนาโมเดล ตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์

จังหวัดอุตรดิตถ์

*เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานเกษตรกรรม

“โคกหนองนา โมเดล”

ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของ การแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ ที่สถาปนาเศรษฐกิจพอเพียงและมูลนิธิกรรรมธรรมชาติ ได้น้อมนำพระ ราชาดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช รัชกาลที่ ๘ ด้านการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตาม แนวเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ บริหารจัดการน้ำ และพื้นที่ การเกษตร โดยมีการผสมผสานกับภูมิปัญญาพื้นบ้าน ให้สอดคล้องกัน โดยแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ ดังนี้ ๓๐% สำหรับแหล่งน้ำ โดยการขุดบ่อ ทำหนองและคลองไส้ไก่ ๓๐% สำหรับทำนา ปศุสัตว์ ๓๐% สำหรับทำโคกหรือป่า ปศุสัตว์ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ก็คือปลูกไม้ใช้สอย ไม้กินได้และไม้เศรษฐกิจ เพื่อให้ได้ประโยชน์ คือ มีกิน มีอยู่ มีใช้ มีความสมบูรณ์ และความร่มเย็น และ ๑๐% สำหรับที่อยู่อาศัย

มบ่อเลี้ยงปลา

ปลูกผลไม้เบอร์รี่ ต้นมะยม ต้นขนุน

ปลูกผักสวนครัว เช่น คะน้า ผักชีฝรั่ง ผักกวางตุ้ง

ปลูกต้นตะลิงปลิง

* ส่วนขยาย

พบว่าในโคกมกม นิมิตปลูกยางพาราเป็นอาชีพอิสระเล็กน้อย ซึ่งการปลูกยางพาราเหมาะกับผู้เกษียณอายุมากกว่า การปลูกยางพาราเป็นอาชีพของผู้ที่มีข้อจำกัดหลายประการ ประการแรกคือยางเป็นพืชที่ห้ามตัดยางเกินกว่า ๒๕ ปี ซึ่งระยะเวลาของโคกมกมกม การปลูกยางพาราได้ดีสำหรับผู้สูงอายุ

ต้องบอกว่า ยางพาราเป็นพืชที่มีข้อดีหลายประการ ประการแรกคือยางเป็นพืชที่ห้ามตัดยางเกินกว่า ๒๕ ปี ซึ่งระยะเวลาของโคกมกมกม นิมิตปลูกยางพาราเป็นอาชีพอิสระเล็กน้อย ซึ่งการปลูกยางพาราเหมาะกับผู้เกษียณอายุมากกว่า การปลูกยางพาราเป็นอาชีพของผู้ที่มีข้อจำกัดหลายประการ ประการแรกคือยางเป็นพืชที่ห้ามตัดยางเกินกว่า ๒๕ ปี ซึ่งระยะเวลาของโคกมกมกม นิมิตปลูกยางพาราเป็นอาชีพอิสระเล็กน้อย ซึ่งการปลูกยางพาราเหมาะกับผู้เกษียณอายุมากกว่า การปลูกยางพาราเป็นอาชีพของผู้ที่มีข้อจำกัดหลายประการ ประการแรกคือยางเป็นพืชที่ห้ามตัดยางเกินกว่า ๒๕ ปี ซึ่งระยะเวลา

ผู้ดูแลผลผลิตและปรับเปลี่ยนสภาพดิน

ที่จังหวัดบุรีรัมย์ พื้นที่ปลูกยางพารา-ผลไม้ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่
 ที่เกษตรกรรมปลูกยางพารา-ผลไม้ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่
 ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่
 ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐๐ ไร่-๓๕๐ ไร่

*การปลูกไม้ป่าหลัง

หลังจากเตรียมพร้อมพันธุ์ แนะนำการปักท่อนพันธุ์ให้ตั้งตรงลึกในดินประมาณ ๑
ใน ๓ ของความยาวท่อนพันธุ์ ความลึกตาให้ออก ๔ - ๕ ตาขึ้นไป ปักเป็นแถวแนวตรง เพื่อสะดวก
ในการบำรุงรักษาและกำจัดวัชพืช โดยใช้ระยะระหว่างแถว ๑.๒๐ เมตร ระยะระหว่างต้น ๘๐ ซม.
ควรระวังอย่าปักส่วนยอดลงดินเพราะรากจะไม่ออก การปักตรง ๘๐ องศา หรือปักเฉียง ๔๕ องศา
กับพื้นดินให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน แต่สะดวกต่อการกำจัดวัชพืช ง่ายต่อการเก็บเกี่ยวและให้
ผลผลิตสูงกว่าการปักเฉียง ๑๐-๑๕ เปอร์เซ็นต์

จะเห็นว่า การปักท่อนพันธุ์สำหรับหลัง สามารถปักท่อนในชั้นที่ผสมผสานได้

เมื่อปลูกได้ตามระยะเวลา ก็ถึงฤดูเก็บเกี่ยว

ระยะระยะเปิดหัว

รากาบายศรี

เพลงแม่เพลงแม่เพลงแม่
บ้านแม่บ้านแม่บ้านแม่

សេចក្តីសម្រេច*

នៃគណៈកម្មាធិការ*

នៃគណៈកម្មាធិការ

ศูนย์ประมงน้ำจืด

บ้านหนองเสือ ตำบลหนองเสือ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

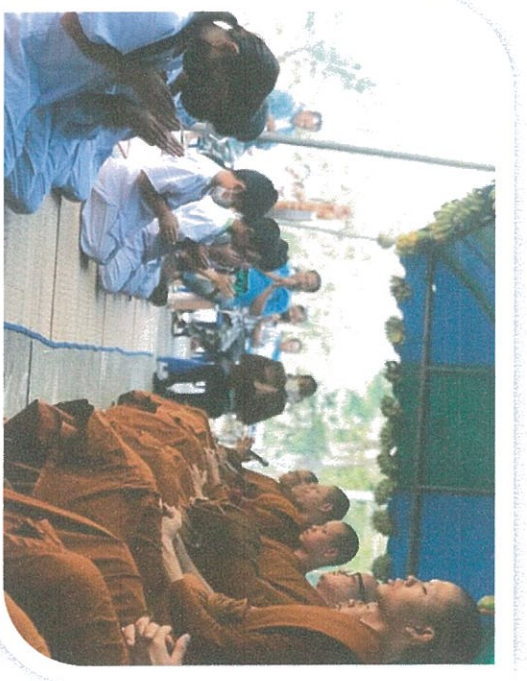
งานประเพณี

ประเพณีเกี่ยวข้าว

ความสำคัญ

พิธีกรรมชาวทิพย์ได้ยึดถือปฏิบัติเป็นประจำเพื่อบำรุงจิตตปัญญาและเกื้อหนุนการดำเนินงานสู่ความหมายของชาวพุทธทั่วไป เพื่อระลึกถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหตุการณ์ทางสุขภาพได้ก้าวหน้า ชาวทิพย์ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ แล้วนำไปถวายพระพุทธเจ้าก่อนที่จะตรัสรู้ ๑ วัน โดยถือว่ามีความสำคัญมาก ด้วยเหตุนี้ชาวพุทธจึงพร้อมใจกันถวายทิพย์ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เติบโตขึ้นเพราะเกียรติกุศล ด้วยความกตัญญูแก่เวทิตาธรรม ชาวทิพย์มีฐานะที่เชื่อว่า เมื่อทำครบถ้วนตามพิธีแล้ว จะเป็นสิริมงคลแก่ผู้ทำและผู้บริจาค สรรพสุขเช่นดวงอาทิตย์ ผู้ที่ได้บริจาคชาวทิพย์แล้ว จะประสบโชคลาภต่างๆ นานา ปราศจากโรคาพยาธิ ภัยพิบัติ ประสบสิ่งที่เป็นมงคล

ชาวบ้านหมู่ ๕ บ้านดงมะดะเไฟ จัดพิธีกรรมนี้ทุกปี

ผู้ผสมรวมเอาเมล็ดพืชที่ปลูกไว้ตั้งแต่ ๓-๕ ปี มาทำเป็นปุ๋ยคอก
ที่เรียกว่าปุ๋ยคอก และผสมกับขี้เถ้าที่หมักไว้แล้ว และใช้รดต้นไม้ในแปลง
ที่ปลูกพืชผักสวนครัว และใช้รดต้นไม้ในแปลงที่ปลูกพืชไร่

๓. การทำปุ๋ยคอก (การหมักมูลสัตว์) ใช้มูลสัตว์ที่หมักไว้แล้ว
มาทำเป็นปุ๋ยคอก และใช้รดต้นไม้ในแปลงที่ปลูกพืชไร่

๓.๑ การทำปุ๋ยคอก (การหมักมูลสัตว์)

๓.๑.๑ การทำปุ๋ยคอก (การหมักมูลสัตว์) ใช้มูลสัตว์ที่หมักไว้แล้ว
มาทำเป็นปุ๋ยคอก และใช้รดต้นไม้ในแปลงที่ปลูกพืชไร่

การแต่งกาย

ในปีจุลศัณณิยมทำเสด็จภายในวันเดียว คือ วันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ตอนเช้า จะมีการเจริญพระพุทธมนต์ และพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งพิธีพราหมณ์และพุทธ หลังจากนี้จะทำพิธี กวนไปจนเสร็จ ซึ่งอาจเสร็จสิ้นในเวลาภาคค่ำ พอรุ่งเช้าวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก็จะทำพิธีถวาย เป็นพุทธบูชา ถวายพระสงฆ์และแจกจ่ายแก่ผู้ร่วมพิธีหรือบุคคลทั่วไป

ชาวบ้านช่วยกันกวนข้าวทิพย์

ชาดแม่เต็คอ นาฝั่งตต

ประเพณีความเชื่อว่าเทพยจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความศรัทธาความเชื่อที่ยังมีอยู่ของ

ประชาชนทั่วไป และผู้นำในชุมชนที่จะร่วมมือกันอนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ เพราะต้องใช้เวลาร่วมมือนำ
ร่วมใจของประชาชนจำนวนมาก ในการเตรียมการ การจัดหาอุปกรณ์ในการกรอกน แร่งงานในการ
กวน และการเตรียมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินที่ใช้ในการจัดซื้อจัดหาสิ่งของต่าง ๆ เป็นจำนวน
มาก ด้วยเหตุผลข้างต้นในปัจจุบันบางวัด บางท้องถิ่นเลิกประเพณีความเชื่อว่าเทพยนี้ไป เพราะขาด
ความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ

